

Od našeho zpravodaje na Ukrajině

„Doněck? Už je to úplně jiné město, než kde jsem vyrostl“

Je středa večer a podnikatel Andrej zamyká vstupní dveře svého obchodu v ukrajinském přístavním městě Mariupol. Uvnitř zůstává skupina šesti lidí, kteří se tu každé dva týdny scházejí na degustace nových piv. Andrejův obchod se totiž jmenuje Brothers Beer a je plný řemeslných piv. Je to prý jeden z úplně prvních podniků svého druhu v Mariupolu. „Byl jsem jednou pracovníkem v Záporoží a narazil jsem na obchod s pivem, kde měli věci, které jsem nikdy neviděl. Četl jsem, že existuje nějaký styl IPA a další, ale nikdy jsem to neochutnal. Byla to láska na první pohled. A tak jsem si řekl, že otevřu takový obchod v Mariupolu,“ říká majitel obchodu Andrej. Velký byznys to prý ale není. „Občas mám pocit, že to v zásadě dělám kvůli tomu, abych si ta piva přivezl pro sebe. Ale ono to je samozřejmě složitější. Kolik je lidí, kteří si můžou dovolit zaplatit v Mariupolu devadesát hřiven (asi šedesát korun) za lahve piva?“ pokládá rétorickou otázku otázku Andrej. V následné debatě se hosté shodují, že reálná průměrná mzda je ve městě asi dvanáct tisíc korun.

Pro Andreje to ale není důvod, proč házet flintu do žita. „Zažil jsem už horší věci. To by v tom byl čert, abych nezahládl tohle,“ říká Andrej a z jeho úst to není fráze. V Mariupolu bydlí totiž teprve od roku 2015. Předtím žil v hlavním městě regionu Doněcku. A není rozhodně jediný. Kvůli válce se do města přestěhovaly z území, které nyní ovládají separatisté, desetitisíce lidí.

„Oficiálně se v Mariupolu zaregistrovalo na sto tisíc lidí, kteří přišli z takzvaných lidových republik. Ale to neznamená, že ti lidé tady žijí. Někdo se tu jenom zaregistroval, aby dostával ukrajinskou penzi, a ve skutečnosti žije někde v Doněcku a bere i ruskou penzi. Jiní se tu přihlásili, ale potom šli zase dál, do Kyjeva nebo i do zahraničí, třeba do Polska. Takže si myslím, že v Mariupolu samotném zůstalo tak padesát tisíc lidí,“ říká šéfredaktorka místního zpravodajského serveru 0629.com.ua Anna Romaněnková. Což znamená asi desetinu celkového počtu obyvatel tohoto půlmilionového města.

„Studovala jsem historii na univerzitě v Luhansku. Ale nejdříve jsme se skoro rok téměř neučili, můj vedoucí bakalářské práce odjel do Kyjeva a dostala jsem nového, který nám přednášel, že jsme ve skutečnosti Skytové, kteří byli násilně ukrajinizováni. Tak jsem usoudila, že bych asi měla změnit školu,“ směje se drobná blondýnka Larisa, která nyní dodělává na mariupolské univerzitě doktorát. Kyjevská vláda nabízí studentům ze separatistických republik výhody při přijímacích. Loni toho využily více než čtyři tisícovky studentů. „Separatisté se tomu snaží bránit, protože to je těžká rána pro jejich propagandu. Když tam lidé uvidí, že jejich děti v klidu studují na Ukrajině, tak to bourá jejich propagandu o fašistech,“ říká pracovník krajské administrativy Ivan Siněpalov.

Separatisté nyní výrazně omezili možnost cestování mezi tzv. lidovými republikami a vládou kontrolovanými územími, oficiálně kvůli pandemii covidu. Otevřený zůstal jen jeden přechod přes frontovou linii a ten pracuje jen dva dny v týdnu. Ovšem mnoho z těch, kteří odešli do Mariupolu, se domů už nevrací ani na návštěvu. „Naposledy jsem tam byl v roce 2017. Bylo to zvláštní, ulice vypadaly stejně, lidi se procházeli, ale něco se změnilo,“ říká zamyšleně další z účastníků pivní degustace, který stejně jako Andrej pochází z Doněcku. „Najednou už to nebylo to město, kde jsem vyrostl. Pak už jsem pochopil, že se nemám kam vracet,“ doplňuje Andrejův zákazník. A přitakává mu i sám majitel obchodu: „Je to pryč a nemá cenu se tím zabývat. Žijeme tady a teď.“

Ondřej Soukup

Krátce

Škodovka po požáru: 2500 nedodělaných Octavií za týden

Výroba Škody Auto v Mladé Boleslavi je týden od týdne rozkolísanější. Zatímco produkce Enyaqů a Octavií padá dolů, kompletování Fabií, Kamiqů a Scal roste. Automobilka totiž přesouvá nevyužitá zaměstnane z jednoho závodu do druhého, aby vyráběla alespoň nějaké modely, když na ty první nemá díly. Na vině je jak notoricky známý nedostatek čipů, tak i požár ve výrobním závodě Grupo Antolin, ke kterému došlo na konci ledna.

I kvůli němu sjelo za uplynulý týden z montážních linek téměř dva a půl tisíce nedokončených Octavií, informuje v nejnovějším čísle týdeník Škodovácký odborář. Už v minulém týdnu, pár dní po požáru, předák odborů Jaroslav Povšík HN řekl, že katastrofa z poslední lednové soboty bude mít na chod firmy znatelný vliv. Odhadl, že se problémy protáhnu na několik měsíců a Škoda tak nedokončí až 16 tisíc Octavií.

Grupo Antolin firmě dodává látku na kaširování dveří, bez kterých automobilka není schopná vozy dokončit. I přesto, že se loni na podzim rozhodla minimalizovat sklady nedokončených vozů, Octavie chce vyrábět dál nekompletné. Jakmile bude mít látku na plastové výplně dveří, vozy dokončí.

Aktuální odborářský týdeník informuje o tom, že za uplynulé dva roky, kdy problémy Škodovku provází, odpadlo ve firmě zhruba 80 dní výroby. „V současné době je navíc ve výrobní hale MBII problém s personálem. Provází jej vysoká fluktuace, každodenní vysoké množství chybějících lidí kvůli pandemii, nezpracovaní zaměstnanci a převody lidí z druhé výroby. Je to prostě špatná rovnice – jet na maximum při velkých problémech a improvizaci,“ uvádí Škodovácký odborář. Automobilka omezuje výrobu od začátku roku, výjimkou nebude ani následující týden.

Škodovka však není jediná, která způsobuje koncernu VW problémy. Podle týdeníku je situace naprosto kritická i ve španělských závodech Seatu. Automobilka po delší době nabírala nové zaměstnance na větší rozjezd výroby, nakonec je ale bude muset kvůli nedostatku polovodičů ještě ve zkušební době propustit.

Automobilka musí kromě problémů ve výrobě řešit také personální obsazení vedení. Thomas Schäfer, aktuálně nejvyšší postavený muž firmy, se totiž od července přesune do vedení značky Volkswagen. Povšík prozradil, že v boji o post šéfa mladoboleslavské automobilky je devět uchazečů. Jednání o novém šéfovi by se podle něj mělo konat ve čtvrtek v sídle koncernu Volkswagen v Wolfsburgu.

Ondřej Charvát

Neočkovaní vytvořili blacklist podniků, co dodržovaly opatření

Podnikům, které dodržovaly proticovidová opatření vlády, hrozí, že se teď mohou objevit na „blacklistu“ odpůrců plošného očkování. Mapa zaznamenává podniky, které kontrolovaly, zda mají zákazníci očkování nebo potvrzení o proděláním covidu. „Vyžadují potvrzení o očkování. Nebylo příjemné. Nepodporovat,“ zní například komentář k jedné z restaurací. Takových reakcí jsou na mapě stovky. Důvod? Tvůrci internetové stránky Blacklists hlásají, že nechtějí podporovat podniky, „co ztratily rozum a komplikují život zdravým lidem“. A ve facebookové skupině Fungujeme bez podmínek se sto tisíce členy si takové „hříšníky“ sdílí.

Jedním z těch, kteří se objevili na takzvané černé listině, je i restaurace a hotel Rudka v Kunštátu. „Četla jsem tu reakci. Paní, co to psala, k nám přišla, ale bohužel jsme ji nemohli obsloužit, takže jsme jí slušně řekli, ať se nezlobí, ale když nemají certifikát o proděláním nebo očkování, bohužel je nemůžeme vzít,“ uvedla provozní podniky Hana Bednářová. Nařízení dodržovali i kvůli tomu, že do restaurace jim dokonce přišla kontrola. „Přišla policie a všichni museli ukázat potvrzení. Opravdu brali stůl

po stolu, dokonce dva stáli u dveří, aby nikdo nemohl ven. Bylo to až strašidelné,“ popsala Bednářová.

Zatímco v hotelu Rudka o blacklistu věděli, majitel pražské Žižkavárny o tom, že je jeho podnik na černém seznamu, netušil. „Je to bohužel smutná zpráva o stavu společnosti. Je smutné, že se situace tak vyhrtila. Chápu názory obou skupin, každý má právo na názor, takže to respektuji,“ říká.

Kdo za seznamem stojí, zatím není jasné. Na stránce jsou odkazy na iniciativu Pro Libertate, která se řadí k odpůrcům plošného očkování, podle jejího předsedy Tomáše Nielsena nemá ale s blacklistem nic společného. Aktivitu nicméně schvaluje.

Opačný názor má na černou listinu Jakub Olbert, předseda hnutí Chcipl PES, které žádalo zrušení protiepidemických opatření. Seznam míst dodržujících nařízení nepodporuje. „Náš postoj je jiný. Hostinští a obsluhy nemohou za to, že vláda rozdělila národ. Naším úkolem je to teď spojit,“ řekl Olbert.

Podle člena představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků Lukáše Kastnera jsou pokusy očernovat restaurace za dodržování nařízení hloupé. „Těžko se mi komentují takové hlouposti. Myslím, že by hosté měli zvážít, zda to, že někdo dodržoval pravidla, je důvod k tomu, aby byl na nějakém blacklistu,“ uvedl s tím, že by odpůrci opatření neměli nikoho takového perzekvovat. Veronika Capáková

Maturity mohou mít dvě verze. Těžší pro postup na vysokou

Pro jedny studenty je současná podoba maturit příliš lehká, pro jiné zase až moc složitá. I proto by se závěrečná zkouška na střední škole měla do budoucna změnit. Úprava maturit je jedním z klíčových bodů ministra školství Petra Gazdika (STAN). Při tvorbě nové podoby maturit hodlá přihlídnout k návrhům, které ve čtvrtek představil think-tank Vzdělání 21, jenž funguje při Univerzitě Karlově. Ten mimo jiné radí, aby se udělaly dvě podoby maturitních zkoušek nebo aby studenti na odborných školách vypracovali lehčí verzi „diplomky“.

Dvě varianty návrhů na změny se odráží od neúspěchů, které někteří maturanti mají. Každoročně zkoušku, která je stejná pro všechny typy středních škol, nesloží zhruba 4300 studentů. „Právě žáci učilišť jsou velice často neúspěšní. Je tedy otázka, zda má být maturitní zkouška takto jednotná. A my se domníváme, že ne,“ říká vedoucí pracovní skupiny think-tanku a šéfka Asociace ředitelů gymnázií Renata Schejbalová s tím, že bychom se měli přiblížit ostatním evropským zemím. Kromě Česka má společnou maturitu pro všechny typy středních škol jen Polsko, Slovensko a Itálie.

Součástí klasické maturity, která je a má být podmínkou pro studium na vysoké škole, by měla zůstat státní neboli společná část. V ní by byl zachován didaktický test z češtiny a druhý z matematiky nebo cizího jazyka. Naopak takzvaná profesní maturita by se skládala pouze ze školní části. Její součástí by měly zůstat kromě jiného písemná a ústní zkouška z češtiny a cizího jazyka.

Zájemci s profesní maturitou by ale měli mít zároveň možnost si později státní maturitu doplnit. „Ještě rozmýšlíme, jestli určíme nějaké období, kdy ji mohou dodatečně složit,“ říká místopředsedkyně think-tanku Vzdělání 21 Radka Wildová.

Uvažuje se také o tom, že by studenti na odborných školách museli vypracovat absolventskou práci. Myšlenku už ministerstvo testuje na devíti školách. „Na odborné, technické či ekonomické škole to má smysl. Ve formě absolventské práce totiž maturitní zkouška prověřuje komplexní znalosti studentů. Propojí se víc předmětů a netestují se jen znalosti z jedné vylosované otázky,“ řekl HN Martin Tobiáš, ředitel Střední průmyslové školy, Obchodní akademie a Jazykové školy Frýdek-Místek, která se do tříletého pilotního projektu zapojila.

Novelu k maturitám by mělo ministerstvo školství zpracovat na jaře příštího roku. V ideálním případě by mohly být v novém už od roku 2024.

Anna Brzybohatá